

MLÁDÍ

DŘEVORYTY N. PAPOUŠKOVÁ

Dokončení

Stádo mě minulo a krávy začaly hlučně pít, chlemstaly vodu a frkaly.

Z lesa za nimi vyběhl chlapec v roztrhaných kalhotách a bez košile. Měl ji zavázanou jako šátek — od hlavy mu visely dva rukávy.

„Co tu děláš?“ zeptal se mě hned.

„Bojím se krav.“

„To vidím. A proč jsi sem přišla?“

„Hledám cestu.“

„Jakou cestu?“

„Chci jít k Bílému jezeru.“

„Fuifíí! tam je ještě asi sedm verst. Musíš přeplavat na druhou stranu.“

„A jak já...“

„Jo, to já nevím. A proč chceš k tomu jezeru?“

„Nesu lékárníčku. Tam šli pionýři na výlet a zapomněli lékárníčku.“

„A vidíš!“

„Já bych přeplavala, tady to není široké, ale kvůli lékárně...“

„Pojďme, převezu tě na loďce. Lehko!“ křikl.

„Co chceš?“ odpověděl někdo shora.

„Já jedu na druhou stranu. Hned se vrátím. Ty pojď sem dolů. Jdem!“ obrátil se ke mně.

V rákosí byla schována malá loďka. Pastýř mě v ní převezl na druhou stranu jezera.

„Půjdeš pořád rovnou, přes les, tam uvidíš pěšinu, ale po té nechod. Půjdeš kolem Timofeje, a toho se zeptáš, kudy dál. Já bych ti to tady rukama ukázal, ale nohama bys to spletl.“

„Kdo je ten Timofej?“

„Jeden děda.“ Chlapec už odrazil loďku a začal se opírat o veslo.

„Děkuji ti!“

„Není zač!“ křikl odpověď.

Zase přede mnou utíkala v řídkém proslnutém lese pěšinka. Běžela mezi kapradinami, obíhala kmeny a kopečky, porostlé tmavozelenými, jako navoskovanými listy a bledými nezralými brusinkami.

Když už jsem si chtěla sednout a odpočinout si, na kopečku, mezi stromy se kmitl plot nenatřených prken. Pěšina mě přivedla k vrátkům. Vstoupila jsem a stála jsem na malém dvorku s roubenou chalupou, vzaду se táhl jablonoňový sad a keře černého rybízu.

Za chalupou byl včelín. Najednou z keřů vyběhl dědeček a šedivý pinovou mu vlál. Neběžel po cestě, ale zrovna v keřích, díval se vzhůru, v jedné ruce držel vědro s vodou a v druhé koště. Namácel koště a stříkal jím nad sebou, křičel a láleřil.

Zadívala jsem se pozorněji a uviděla jsem, že má nad hlavou tmavý průhledný obléček. Zlátl a leskl se v slunci, hned vztlétl, hned klesal, a nakonec sedl na spodní větvičku jeřábu.

„Hej!“ křikl děda. „Honem přines sítu a peroutku! Jsou na zápraží!“

Doběhla jsem k zápraží a přinesla jsem dědovi sítu, v němž ležela malá peroutka.

„Kam jste všichni zalezli, že se vás člověk nedovolá!“ Ani se na mne nepodíval, popadl sítu a utíkal k jeřábu.

A tu jsem zpozorovala, že na větvi nevisí obléček, ale roj včel. Jedna se držela druhé a tvořily ohromnou hrůšku. Děda začal polehoučku smetat peroutkou včely do síta. Pak otevřel jeden z úlů a vysypal do něho včely jako písek.

Po prvé v životě jsem uviděla, jak se rojí včely.

Když děda zavřel úl, podíval se na mne a udiveně se zeptal:

„Kdo jsi?“

„Já jsem přišla... já se chci zeptat...“

„A kde je ňurka?“

„Jaká ňurka?“

„Moje vnučka. Všichni se rozutekli. Cožpak je to pro mne — chytat roj! Já už na to nemám léta.“ Zlostně se odmlčel a pak dodal: „A jsou to družstevní včely, bylo by špatné, kdybych je propásl. Řekli by, že své bych chytil. A kde ses tu vzala? Děkuju, pomohlas mi.“

„Já jsem z Poludinovy vily.“

„Znal jsem kupce Poludina. Utekli do ciziny. Teď je

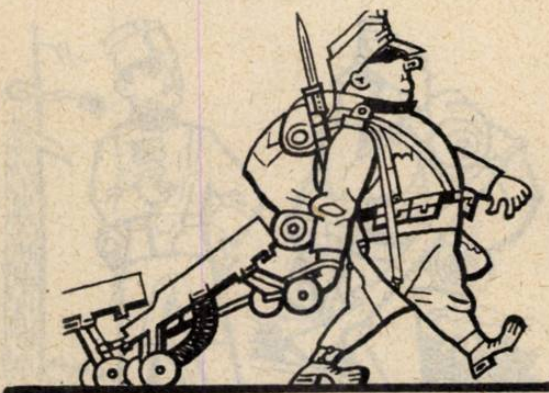
OSUDY DOBRÉHO VOJÁKA ŠVEJKA VE SVĚTOVÉ VÁLCE

39

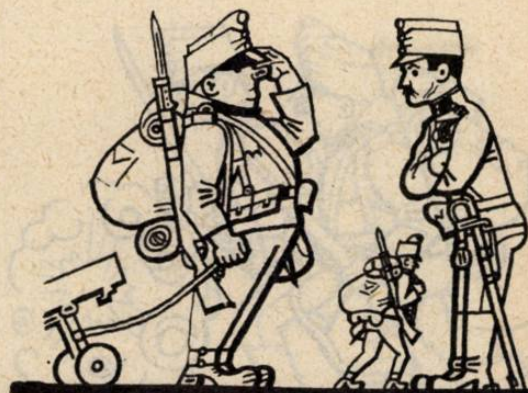
Ilustruje Jos. Lada

1. Když se Švejk vracel z bojiště, prodrala se ostatními vojáky nějaká postava a pak mu padla do náruče: „Švejku, tys taky na živu?“ — „To jsem,“ zazářil Švejk, „Marku, dobrovolníku, já myslím, že tě už nikdá neuvidím, že se už vezeš do nemocnice!“ — „Hejtmana Ságnera vodnesli sanitáci; prej ho vomráčil granát.“ — „Kdybys nežvanil, granát; von má pilulky, po kterých se vomdlí. Von to má vod doktora. Já už ho viděl třikrát v poli a nikdy se dál nedostane, než k prvnímu gefechtu; vomdlí a vomdlívá tak dlouho, až se dostane do špitálu v hinterlandu.“

2. V noci stál Švejk posta. Jda tmou, zakopl o děla stojící na poli; stranou stály dvě strojní pušky. „Hele, voni to mají na kolečkách,“ podivil se Švejk. Provlékl řemen u jedné, druhou vzal za zadek rukou. „No, a jedem! Vije!“ Kolečka skřípala a Švejk se vracel; když ho přišel voják vystřídat, blaženě pod nimi usnul. Ráno se zapřáhl do strojních pušek znovu a vlekl je k batalionu. Lukášovo překvapení bylo zcela upřímné, když stanul před ním voják, který salutoval levačkou, drže v pravici řemen, na kterém měl uvázaný dvě strojní pušky a hlásil:

3. „Pane oberlajtnant, infanterist Švejk se poslušně hlásí do kumpanie jako ordonanc. Nového nic není, bitva je ouplně vyhraná. Ty dva mašinkvéry jsem včera v outoku dobyl, nejsou namazaný, skřípou u nich kolečka. Poslušně hlásím, že tu válečnou kořist věnuji svému regimentu, aby měl větší slávu v novinách.“ — „Švejku,“ osopil se na něho oberlajtnant, snaže se být přísný, „víte, co je pro ordonanc, který se odloučí v bitvě od svého velitele? Prach a olovo!“ — „Poslušně hlásím, že to nevím,“ dobrácky odpovídal Švejk, „a prosím, bude se dnes fasovat rum?“

4. „Á, pan Švejk,“ ozval se vtom lajtnant Dub „kdepak jste se toulal? Já vím, že jste nevystřelil ani patronu. Moc se divím, že neslyším, že Švejk je u Rusů.“ — Oberlajtnant Lukáš, ukazuje na Švejkovu kořist, řekl ostře Dubovi: „Švejk je statečný voják a navrhnou ho k vyznamenání malou stříbrnou; večer v útoku dobyl ty dvě pušky.“ A když Dub odešel, ptal se Švejka: „Švejku, ty pitomče, kde to bylo ve starém železe, že jsi to sem přitáhl?“ Na odpověď nebyl čas; na druhé straně zahučela děla a tři rány, které do rakouských řad posílaly granáty, praskly tak blízko, že Švejk rozláhl ruce:

5. „Pane oberlajtnant, poslušně hlásím, že to Rusové střílejí z těch kanónů, co jsem včera vod nich vodtáh ty mašinkvéry. Jinde to nemůže bejt.“ — „Vy jste dobyli i kanony?“ zeptal se Lukáš. „Tak proč jste je tam nechávali?“ — „Jó,“ vzdychl Švejk, „já kanon neutáhnou; poslušně hlásím, to je i na dva páry koní dost.“ — Střelba u Rusů zesilovala; za půl hodiny bylo již vidět řady, které Rusům přicházely na pomoc. Najednou z ruských řad ozvalo se dlouhé: „Hurráá!“ a Rusové přešli do útoku. Batalion zakolísal, ale vydržel. K polednímu Rusové útočili znovu a Lukáš dal rozkaz k ústupu.

6. Ostatně vojáci ustupovali už i bez rozkazu; Rusové rojili se na všech stranách. Sotva vojáci zaslechli Lukášův hlas: „Zurück! Zurück!“, obraceli se dozadu a otáčejíce na hlavách čepice kšiltý dozadu, radovali se: „Teď zase budeme nákej tejden forrikovat takhle. Je jich jako much!“ A mazalo se zpět až do poledne, kdy zadržely ústup spousty Němců, přivážené do bitevní linie na automobilech jako vata k ucpání trhliny; to už Švejkův batalion byl blízko nějakého nádraží, kde hořelo skladiště, od něhož chytal stojící tam vlak. Artilerie páčila bubnovým ohněm a nepřítel pod její ochranou šel blíž.